

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Det finns två olika positioner som båda kan kallas "fiktionalism":
 1. Hermeneutisk fiktionalism
 2. Revolutionär fiktionalism ("revisionistisk fiktionalism")
- De kan betraktas som två separata positioner, snarare än som två versioner av samma position. Detta därför att det inte finns någon gemensam och särskiljande tes som bägge omfattar.
- RF har anhängare: Mackie kanske var en, R. Joyce är det. Det är dock oklart om det finns någon som accepterar HF, åtminstone när det gäller moraliska utsagor.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- HF hävdar att vårt moraliska språk ska tolkas så att vi bara **låtsas** som att saker har de moraliska egenskaper vi tycks tillskriva dem.
- Detta är förenligt med att våra omdömen ibland är sanna, men inte med att de är **bokstavligen** sanna.
 - Det är oklart i kraft av vad fiktiva utsagor är icke-bokstavligt sanna – även om vi ofta betraktar dem som sanna.
 - ❖ Detta gäller i än högre grad moraliska fiktioner. Men det är knappast ett allvarligt problem i sig. Det viktiga är att moraliska utsagor inte är bokstavligt sanna.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Det uppenbara problemet med HF är att de flesta talare inte upplever det som att de låtsas när de fäller moraliska omdömen. Hur kan de ha så fel om vad de själva gör?
 - HF svarar: moraliskt språk påminner om metaforiskt språk. När vi använder metaforer ”låtsas” vi också – i bemärkelsen att vi säger något som vi vet inte är bokstavligt sant – men vi upplever det inte på det viset. Detta eftersom vi är så vana vid denna typ av tal. Moraliskt språk skulle kunna funka likadant.
 - ❖ Problem med svaret: oklart hur man då ska kunna skilja på fall där man låtsas och fall där man inte gör det – d.v.s. ifall man inte kan gå på hur det ”känns” när man gör det (ett fenomenologiskt kriterium).
 - ❖ Dessutom: den som använder metaforer är sannolikt beredd att erkänna att det han/hon säger inte är bokstavligen sant, men detta gäller vanligen inte dem som fäller moraliska omdömen.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Anhängarna av revisionistisk fiktionalism förutsätter en misstagsteori om moralen. (Argumenten för misstagsteorin måste alltså komma någon annanstans ifrån.)
 - M.a.o. menar de att vanliga språkanvändare talar falskt närhelst de fäller moraliska omdömen.
- Deras fråga är hur vi ska reagera på att moralen är ett misstag. Två alternativ:
 1. Överge moralen helt. [”Eliminativism”]
 2. Fortsätta använda moralen, men bara som fiktion.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Två kommentarer
 - a. Frågan om hur vi ”ska” reagera är inte moralisk. Som sådan har den ju inget svar enligt RF. Istället handlar den om vilket alternativ som bäst tjänar våra egna intressen.
 - ❖ RF kan gå med på att vi har interna skäl för att handla, och alltså att vi har skäl att göra det som tjänar våra intressen.
 - b. RF utesluter ett tredje alternativ, att vi fortsätter att tro på moralen. Det går dock knappast att utesluta att konsekvenserna för oss själva vore bättre ifall vi kunde välja detta alternativ.
- RF: vi tjänar på att välja alternativ 2 framför 1 och bör därför föredra det.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Fråga: hur kan det vara en fördel att låtsas tro på moralen (snarare än att tro på den på riktigt)?
 - Det är inte svårt att se hur det kan vara fördelaktigt att tro på moralen på riktigt. T.ex: moraliska övertygelser ger oss en extra motivation att avstå från handlingar som ger kortsiktiga fördelar men som är dåliga på lång sikt.
 - ❖ Kommentar 1: Fördelen kommer från tanken att man **måste** göra något, vare sig man vill eller inte – alltså att det finns ett externt skäl att utföra handlingen. Om denna tanke är "moralisk" eller inte är inte huvudsaken.
 - ❖ Kommentar 2: Resonemanget förutsätter inte motivinternalism. Det räcker med en (tillräckligt stark) empirisk korrelation mellan övertygelse och motivation.
 - RF: samma fördelar kan uppstå om vi agerar som om vi trodde att vi måste handla men **egentligen** inte tror detta.
 - ❖ Det vi egentligen tror är det vi är disponerade att gå med på i en "kritisk kontext" där vi är som mest eftertänksamma, kritiska och ostörda – även om sådana situation ytterst sällan inträffar.

10. Moralisk fikcionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- RF: vi har alla interna skäl att låtsas tro på moralen, och detta är något som vi verkligen tror. Denna tro hjälper till att hålla vår låtsastro på moralen levande.
- RF är i slutändan en empirisk tes, vars rimlighet alltså inte kan avgöras filosofiskt.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Den icke-deskriptiva kognitivismen (eller ”kognitiva expressivismen”, T. Horgan & M. Timmons) försöker att både ha kakan och äta den genom att kombinera fördelarna med kognitivism respektive non-kognitivism utan nackdelarna.
- Detta förutsätter dock att vi förnekar en tes som vi hittills tagit för given: att övertygelser per definition är deskriptiva – att de beskriver världen och därför har ett sanningsvärde.
- Fördelar:
 1. Slipper postulera ”konstiga” moraliska egenskaper.
 2. Slipper Frege-Geach-problemet och liknande.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- IDK står inför två uppgifter:
 1. Förklara vad det är som gör våra moraliska omdömen ("ought commitments") till övertygelser, snarare än någon sorts attityder (kognitivism)
 2. Förklara vad det är som gör våra moraliska omdömen icke-deskriptiva.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Vad är det som gör våra moraliska omdömen till övertygelser, enligt IDK?
 - Moraliska omdömen delar flera centrala egenskaper med "vanliga" övertygelser:
 - i. Språkliga satser som uttrycker moraliska omdömen har samma grammatiska struktur som satser som uttrycker vanliga övertygelser (satser i indikativ modus: "Att stjäla är fel", "Att stjäla är kul").
 - ii. Språkliga satser som uttrycker moraliska omdömen har samma logiska funktion som satser som uttrycker vanliga övertygelser: negation, konjunktion, disjunktion, slutledningar (som t.ex. modus ponens).
 - iii. Moraliska omdömen har samma "fenomenologi" som vanliga övertygelser:
 - a. De uppstår ofrivilligt.
 - b. De grundas på skäl.
 - c. Skälen upplevs som "auktoritativa".

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Fråga: vad är det som gör det möjligt för moraliska omdömen att ingå i giltiga slutledningar, om de inte är deskriptiva?
 - Många menar att bara utsagor med sanningsvärde kan ingå i slutledningar.
 - ❖ Vissa non-kognitivisterna förnekar detta.
 - IDK måste förklara vad det är som gör moralomdömen sanna eller falska, utan att förutsätta att de är deskriptiva.
 - Detta gör de genom att acceptera en s.k. **minimalistisk** teori om sanning.
 - ❖ Enligt minimalismen fungerar ordet 'sann' på följande sätt: att säga att det är sant att det snöar ute (t.ex.) är bara ett annat sätt att säga att det snöar ute. Och detta är (m.e.m.) allt som finns att säga om sanning.
 - ❖ På precis samma sätt: "Det är sant att det är fel att ljuga" (alternativt "Satsen 'det är fel att ljuga' är sann") är liktydig med "Det är fel att ljuga". Närhelst det är befogat att säga det ena är det också befogat att säga det andra.
 - Men räcker detta för att förklara de moraliska utsagornas roll i slutledningar? Oklart.

10. Moralisk fiktionalism och icke-deskriptiv kognitivism

- Vad är det som gör våra moraliska omdömen icke-deskriptiva, enligt IDK?
 - Det är deras praktiska natur, att vi motiveras av våra moraliska omdömen. Ett rent deskriptivt mentalt tillstånd kan inte motivera.
 - ❖ Dock: H & T säger aldrig att moraliska omdömen nödvändigtvis motiverar (utan bara att de "typiskt" gör det), så de verkar inte på något uppenbart sätt ha identifierat någon egenskap som inte en vanlig deskriptiv övertygelse också kunde ha.